

FELELŐS MEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Melyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4-50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Sorsdöntő napok.

Budapestről álmódzott meg csak nem is oly rég: endkivüli dolyfében és elbizakodottságában a 'Nikolajevics Nikolaj, a reszkető fehér cár-birodalmának koronázatlan királya és már előre kifeszte magának bevonulását Magyarország gyönyörű fővárosába. Bensejében kéjelgett a gyönyörtől — hogyan fogja majd kozákaival elárastani Magyarország aranykalászt termő síkságait, az Urisztontól jökevében teremtet nagy Magyar Alföldet, hogyan fogja majd learattatni a kövér-fekete földet buja természet szoldateszkája számára, amit azok a magyarszók az „atyuska katonái részére” vetettek. Kifestette-magának, amint katonái élén, tábornoki karától körülveve, fekete lován, a lakosság hódolása közepette be fog vonulni Budapestre — miután a nagy Magyar Alföldet megszállotta; mint fognak neki hódolni a polgármester, a város-atyák.

S ma? Ma?

Ma úgy áll a helyzet, hogy mióta csak emberfia topossa e síralmasságában is olyanek sártekét, nem csinált még senki oly nagy csődöt, mint a nagyherceg. Számitásait a „vörös ördögök” és a magyar bakák nélkül csinálta meg. Azok keresztül huzták minden tervét s pediglen oly alaposan, hogy a Budapestre való kirándulás helyett: a monarchia offenzív-csapatái szövetségeseivel együtt Varsó hatalmas várát három oldalról rendkivüli nagy erők latbavetésével körülzárták.

Varsó vára, amely a modern erődítési technikák minden raffinerájával van felszerelve, órái immár meg vannak számlálva. S bármily hősiessen védik is

a cár katonái — napok kérdése csak, — talán a legközelebbi napoké, hogy az orosz lobogó lekerül Varsó vára büszke ormáról, hogy a monarchia és a szövetséges lobogójának adjon helyet, hogy páratlanul vitéz katonáink dü-

börgő lépteitől viszhangzik Lengyelország fővárosára.

A nemzet fővárosa pedig mint egy gyönyörű, örökké ifjú királynő: lábainál látja porban hevérti Nikolajevics Nikolajt, a nagyherceget.

Benedek Rezső.

Avilágháború.

Az orosz veszedelme.

Cholm város elfoglalása, a Lengyelországot szorongató szövetséges seregek déli frontjának haladását jelenti, a Lengyelországot szorító gyűrűnek öszszébb hajlását. Lublintól keletre a Bugig az egész vonalon visszavonulóban vannak az oroszok, akiket a Wieprz folyó mindkét oldalán üldözünk.

Míg a déli fronton ilyen szépen haladunk előre, addig északon a németek nemcsak hogy erősen tartják a Narev-vonalat, de ott is jelentős eredményeket mutatnak fel, egyrészt az ellenség ellentámadásainak visszaverésével, másrészt hódított ágyuk és elfogott ellenséges katonák nagy számával.

A kurlandi hadszíntér eseményei hathatósan támogatják a Narev menti győzelmeket és észak és dél frontjaink előrehaladása erősen és feltartóztat-hatatlanul készíti elő a Lengyelországban öszszetpusztult orosz hadsereg kudarcát.

Elzárjuk az oroszok visszavonulási útját.

Az ivangorod-lublin-cholmi harcvelon időkint az egész orosz front súlypontja s miután Lublint elvesztették az oroszok, az vár rájuk, hogy az egész vasutvonal a szövetséges német, magyar és osztrák hadsereg kezére kerül és ebben az esetben nemcsak az oroszok visszavonulási útja van elvágva, hanem Ivangorodot sem védelmezhetik.

A fáradt olasz.

Az olasz hadszíntérnek minden újabb eseménye az ellenség fáradtságára és ellakadására enged következtetni. A vakmerő támadó még nem tért magához legutóbbi vereszettségétől, noha a tiroli és a karinthiai határvidéken még mindig folytatja kisebb csatáit.

Kitűnő elhelyezkedésünk, taktikánk fölyenes volta, pompás felszerelésünk és a szerencsésen és a mi akaratunk szerint megválasztott terep is lehetővé teszi számunkra, hogy az ellenség vereszettsége aránytalanul nagyobb legyen a miénkél és módot ad nekünk arra, hogy az elfáradt és ellakadt ellenség vonalainkhoz gyastran közvetlen közelségbe engedve végezzünk vele, akit a fárasztó utak, nehéz ösvények addig már szinte teljesen kifárasztottak és harcfeletlenül tettek. A magasban a halál vár az olaszra és mi vagyunk a magasságokban.

Diadalunk Ivangorod vidékén

Ivangorod körül a félkör jelentékenyen szűkebbre szorult. Tizenöt tisztelet és több mint 2300 főnyi legénységet elfogtunk és 29 ágyút, közte 21 nehéz ágyút, továbbá 11 géppuskát, egy nagy szerszámraktárt és sok lövészert és hadianyagot zsákmányoltunk.

Német csapatok Kurovnál, miután tegnap két ellenséges vonalat elfoglaltak, egy harmadikba behatoltak.

Kelet-Galicában a helyzet változatlan.

Keleti harc tér.

Kaletniktől délkeletre emelkedő 186-os magaslatot a német rohammal elfoglalta. Lomzától északnyugatra csapataik több helyen megtörték az orosz szövós ellenállást és elérték a Narev folyót. Egy tisztelet, 1003 főnyi legénységet fogtak el. Az arcvonalnak a Visztuláig terjedő további részén előbbre jutottak. Ötszázhatvan foglyot — köztük öt tisztelet — szállítottak be. Varsó előtt a helyzet változatlan.

A tiroli arcvonal.

A tiroli arcvonalon a Ledrovölgyben, Bezzecatótól nyugatra egy ellenséges osztagon rajtaütöttünk és nagy veszettségével visszavertük.

A Judikariákban órjaraik elzavartak két olasz megfigyelő őrsöt, amelyek a Conditólól északnyugatra emelkedő magaslatokon befészkeltek magukat. A karinthiai határterületen semmi fontos dolog nem történt.

Németország és a monarchia hadiszákmánya.

A központi hatalmak az ellenséges területekből megszállottak: Belgiumban 29.000 négyzetkilométer, Franciaországban 21.000 négyzetkilométer, Oroszországban 130.000 négyzetkilométer. Összesen 180.000 négyzetkilométer.

Az ellenség megszállt: Elszázbán 1.050 négyzetkilométer, Galiciában 10.000 négyzetkilométer. Összesen 11.050 négyzetkilométer.

A hadifoglyok összes száma a háborús év végén: Német foglyótáborokban és kórházakban 898.869. Munkára fogtak 40.000. Az utolsó hetek során fogságba jutott 120.000 Ausztria-Magyarországban összesen mintegy 636.534. A foglyok összes száma tehát 1.695.403.

A fogságba jutott oroszok közül Németországba 5600 tisztelet, 720.000 altisztelet és közlegény van. Ausztria-Magyarországban 3190 tisztelet, 610.000 altisztelet és közlegény van.

A szákmányolt ágyuk számát egészen 7—8000-re a gépfegyverek számát pedig 2—8000-re lehet tenni.

SÖVEGJARTÓ vaszonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

színes zephirek, karton, schiffon és damasztból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

A pápa szava és a Népszava bölcsessége.

„A háboru kitörése óta az első nemzetközi, minden országban megjelent és olvasható *béheny-lathozat* az, amelyet a római pápa kibocsátott. Nem lehet megindulást nélkül olvasni ezt az írást, amely oly ékesszóló szavakkal bélyegezi meg a *háboru bűnét*, festi le a háborúnak embereket és javakat *pusztító hatásait* s amely nagy erővel figyelmeztet arra, hogy minden, nemzetnek joga van arra, hogy éljen s így vétkes szándék az, amely el akar pusztítani egyes nemzeteket. De az a szándék nem valószínű, meg, mert, amint a pápa írja: „*A nemzetek nem halandók.*”

Most azután előszó a Népszava a bádogos filozófiját és filozófát. És kisüti, hogy a pápának igaza van, mikor azt mondja, hogy a nemzetek nem halandók. „A szocialisták és a józan ész ritkán szoktak egy véleményen lenni a pápával. De ebben igazat adnak neki.”

Mi is igazat adunk a Népszavának, mert a mi szocialdemokratáinkkal és az ő „józan” eszükkel nem csak a pápa nem lehet egy véleményen, de még egy fejlegyára nem esett kömiveslegény sem. Hogy mi a magyar szocialdemokrácia és milyen annak a „józan” esze, felesleges volna ismertetni, tessék csak visszagondolni a multra.

A legnagyobb megtiszteltetés tehát a pápára, ha a szocialdemokraták elismerik, hogy nincsenek egy véleményen.

A pápa békeszózata rámutat arra a mérhetetlen életvesztésre, amellyel a háború minden egyes napja jár és arra a sok-sok szomorúságra, néma és hangos

könnyre, amelyet a háború minden napja jakszt. Mindennek alapján fölszólítja — vallásos érzésére hivatkozva — az *összes államfőket* és felelősségteljes politikusokat, hogy vessenek mielőbb véget a háborúnak, közzölkjék egymással, mely föltételek mellett hajlandók békét kötni.

A Népszava erre imigyen próbál szellemeskedni: Mégis csak nagy ur az a pápa, egyedül neki van sajtószabadsága. Másnak ugy sem szabad megmondani az igazat.

De ha örövendünk is, szellemeskedik tovább, hogy a pápa, akinek van sajtószabadsága minden államban, elmondja egy részét annak, amit az emberek gondolnak, azért mégis gondolkodóba ejti az embert az, hogy miért adják meg az államok a római egyház fejének azt a szabadságot, amelyet saját polgáraiktól megtagadnak? Ez a nagyobb szabadság első pillanatra a pápa hatalmának tető emgédnyének tűnhetik föl, valójában azonban a *pápaság politikai gyöngességének* és befolyálatlanságának a jele.

A magyar kormány például tisztában van azzal, hogy hiába szólítja föl a pápa a magyar katolikusokat, csakugy, mint a világ összes katolikusai arra, hogy működjenek közre a világbéke mielőbb való helyreállításán, egyetlen *tábori lelkész* sem lesz azért, aki emiatt ne áldand meg a harcba induló ezredek lobogóit.

Hogy a magyar főpapokat megakadályozná abban, hogy a legközelebbi *hadibölcsőnre* igyekezzenek. Hogy az egyházi szöszékekről a *háboru ellen* igazságnak.

lyen bölcsesség is csak a Népszavából kerülhet ki. Mindenesetre nagyon alkalmas arra, hogy fej nélküli olvasóközönsége élvezettel betűzze s a végén „öntudatosan” felrikoltsan, hogy „ajnye de

igaza van”, azonban ha komolyan gondolkozó embernek akarnók ezt a bombaszt szónoklatot pórére vétközteni, sőtve tiltakozni intelligenciájának lenézése miatt. És igaza volna. Utolvégre már egy gimnázistól, vagy egy értelmesebb iparosinstól is fel kell tételeznünk annyit, hogy tudja mi az, ha egy tábori lelkész megáldja a harcbavonuló katonát, győzelemért imádkozik, vagy ha főpapok hadiközlőköt jegeznek és a szöszékről a háboru ellen nem izgatnak és milyen összefüggésben nincs mindez azzal, ha a pápa miut békekerő lép fel.

Es ebből a pápa politikai gyengeségét és befolyálatlanságára következtetni, igazán csak szocialdemokrata agyvelő képes. Ilyen filozófiaért egyedül csak őt nem mosolyogjuk ki.

— Mióta a politika életet figyelemmel kíséri a szocialdemokrácia, mondja, most van először oka sajnálni, hogy a modern államszervezetek fejlődése olyan lett, hogy egyáltalán mindegy, mit mond a pápa. Milyen kár, milyen kár!... De talán még sem kár, mert aki a modern államnak és egyháznak egymáshoz való viszonyát ismeri, az határozottan állíthatja, hogyha nem volna mindegy, akkor ez a szép, épületes és bátor pápai békeszózat megiratlan maradt volna. Így hát mégis csak jobb, hogy a mai államokban a világi hatalmak, a törvényes hatalomleleteményesek döntenek és hogy a pápa nem határoz.

A végén tehát kibúj a lólab. Egy kis rugás akart lenni. Ezért ugyan kár volt annyi tudatlanságot elarúli mondatok megerezteni. Ezt a maga módja szerint is élvezte volna. Hiszen ehhez már mi régen hozzászoktunk. Felesleges tehát cifra ködmönbe bujni.

Kovács cigány levele az évfordulón.

Mult év július 27-én — szerb hadüzenet napján, — fényes névnapi ünnepség volt egy fejmegyei uriháznál. A régen tervezett mulatságot a háborús hírek miatt nem mondták le, mert senki sem hitte, hogy a szerb az utolsó pillanatban be ne adja derekát. A cigány azért vigan luzta. A bevonulni tartozók innen mentek ki egyenesen az állomásra, hogy odaautazhassanak, a hol jelelmezniök kellett. Ezek között volt Kovács György cigány cimbalmos is.

Ez a cigány már egy éve harcol. Most az évfordulón eszébe jutott a tavalyi szép ünnep, s az isonzó partjáról siet gratulálni a tavalyi házigazdájának. A levél így szól:

Messzi csendes kis falutól, a taliánokkal szemben kemény harcot küzdök, bár most a puskák ropogása és ágyuk dörgése kissé szünetel. Visszatekintve a multba szomoruan gondolok nagyságos ur kedves népnapjára, melynek most lesz évfordulója a háboruval együtt... Most, azt hiszem nem lesz Nagyságos ur hajléka oly hangos, hisz azoknak a sok kedves vendégnek hozzártartozói most kint valahol a harctéren kemény harcot küzdenek. Bár köztük én is, azt a kedves névnapot az ellenség sem tudja velem elfelejteni.

Üjság itt a harctéren nincs más, mint a nagy forróságot szenvedjük. Telen a Kárpátokban voltam, május 24-ig azóta itt cimbalmozok az olaszoknak, és már pár-

TÁRCA.

A háboru száz esetéből.

Samborban táboroztam az ezredemmel, amikor a következő történetet mesélték nekem. A háboru száz esetéből való. Azelőtt a regényekben olvashattunk ilyesmiket, de most a valóságban játszódhatnak le.

Alfréd a háboru kitörésekor, mint a 32-esek tartalékos hadnagya, bevonult ezredéhez. Mici szive csaknem meghasadt, de egy szóval sem tartóztatta vőlegényét és elbűvölő szeméből sem jött könnny, hogy a válást Alfrédnek megnehezítse. Nagyon szerette, büszke volt reá, s rajongó lélkével már látta visszajönni diadallal, babékoszorúval...

Mikor vőlegénye elment, Mici bezárkóztott egyszerű, csendes leányköréjébe. Nem viselt fehér ruhát és nem volt más gyűrű az ujján, csak az, amelyet vőlegénye bucsuzás alkalmával neki adott. Annak nézésébe merült el óra számrá, azt szorongatva sajgó szívéhez. Ez a kis gyűrű forrásba hozta szívet és elragadta messze, messze északra, ahol vőlegénye harcolt.

Cimbalmát, e kedves jó barátját is elhanyagolta és nem gon-

dolt arra, hogy a szórakozás volna egyedüli gyógyszere beteg szívének. A leány és nővérei bezárkóztak föltölték el a napot. Mig nővérei és anyja tépésnincinálással töltötték idejüket, addig Mici elbolyongott a kert hervadt fái között, lesve a posta érkezését.

Esténként a jó öreg lelkész látogatott el a családohoz, kedves modorával lelki gyógyírt hozott a bánatos menyasszonynak. Nemsokára elmaradtak Alfréd levelei. Mici kezdett nyugtalanodni és az öreg pap nélkül csakugyan kétségbe esett volna. Ugyan, ugyan kedves hivem, ki fog mindjárt kétségbeesni? Hát nem tudja, hogy semmi hír mindjög jó hír! Alfréd most be vannak zárva Lemberg alatt... nincs postájuk...

Egy délután heves puszkutélzés s csataj verte fel a kis ház csendjét. Sokáig tartó harc után végre akadt egy, aki hírt hozott a történetéről. Egy század orosz lovas megtámadta az erdő szélén tartózkodó magyar gyalogságot, mely rövid, de véres csata után megfutott, a hátba támadó orosz lovasságot. Sok halott és sok sebesült maradt a helyszínen. Mici rögtön intézkedett, hogy a sebesülteket — az oroszok közül is — behozzák. Hivatott orvost s néhány óra alatt kórházba változott át az egész ház. Már-már minden beteget megvizsgált és bekötözött a vén kirurgus, midőn egy galyakból összerótt hordágyon egy fiatal kozák, lovastisztet hoz-

ta be. A fiatal tiszt viaszgára arccal s fénytelen megtört szemekkel hevert a hordágyon. Mici egy kis vendégszobába vitte a beteget és türelmetlenül várta az orvos érkezését. Az orvos meghagyta, hogy a beteget egy pillanatra sem szabad elhagyni. Azzal a féltő gondkoddal ápolni, amelylyel a menyasszony ápolja vőlegényét. Van ilyen megbízható embere, Micike? kérde a pap, aki segédkezett.

— Van, mert magam fogom ápolni.

— Ön?

— Igen kedves atyám. Látja az jutott eszembe, hátha Alfréd is beteg vagy sebesült és egy orosz nő őt is olyan gonddal ápolja, s ki tudja nincs-e odahaza valaki, aki remélve, epedve várja vőlegényéről érkező híreket.

— Az orvos meghatóttan hajolt meg a leány előtt és a pappal együtt távozott s Mici megkezdte a virasztást s beteg ágyánál.

Egyszerre csak a sebesült megmozdult s fáradt pillát felemelve, alig hallható hangon susogta: Megértem az orvos szavait s kegyed nemes jószágát s köszönöm annak nevében, aki otthon rám vár.

— Maradjon hadnagy úr, önnek nyugalomra van szüksége.

— Nem, én a halál küszöbén állok és nyugodtabban halok meg, ha megkönnyítem a lelkiismeretem. És nem hallgatva Mici tiltakozására folytatta:

Borzalmasak a esélyei... Sam-

bortól voltam kiküldve... Egy kis erdő előtt leszállítottam lovaikról az embereimet s gyalog, nesztelenül kusztunk előre. Egyszerre egy fiatal tisztet pillantottam meg, aki egy fához támaszkodva nézte a vidéket s talán menyasszonyára gondolt.

Es én, nyomorult, gyáva módra lelöttem. Ertsen meg — nagysád, nem szemtől-szembe, loyális küdelemben.

Szóltanul fektűt a földre s én félve közeledtem áldozatom felé. Szép fiatal ember volt. Bünbánattal, kifejezhetetlen részvétellel hajoltam reá, figyelni utolsó szavaira.

— Uram én meghalok. Ha majd vége lesz a háborúnak, adja tisztí becsültszavát, hogy a nyakamon függő érmeceket elviszi menyasszonyomnak lelkem minden gondolatával, utolsó csókommal. Aztán meghalt... A kép ott van a dolmányban, talán, grófnő könnyében ráakad a tulajdonosára.

A tiszt lethargiába esve, már nem hallhatta ápolónője utolsó szavait. Mici előkereste az éksért és mikor meglelte; szívet elviselhetetlen fájdalom csavarta össze. Megismerte vőlegénye címert és alatta saját arcképét. Szemeiből némán pergett a könnnyek és elfordult vele a világ. Elájult.

Reggel, midőn az orvos eljött, a beteg túl volt a veszélyen, de a leány megöregedett a lelki kíntól... Ex.

szor amugy magyarosan elhuztam a notájukat. És most azért nem huzom a Nagyságos ur notáját, mert még most egyelőre e gyáva bandának kell huznom, a mit nem köszön meg. De annál busásabban fízet ér hazám, mert már van két csillagom és egy második osztályú vitézségi ezüst éremem, kiüntetésem: melyet na gy ünneppéggel tűzött mellemre előljárom.

Azt hiszem, a talián nem sokkal bírja, mert mióta mi magyarok foglaltuk el a frontot, állásainkat rémséges ágyutűzzel sem bírta megintatni és gyáva gyalogsága nem igen merészkedik támadni, Örnagyukkal együtt esett egy zászlóalj fogságba, — maradványa puskáját eldobva, menekült vissza rongyos hazájába. Most azóta moccanni se mer... Rajvonlunk alig 100—150 lépésre van tőlük, még beszédjüket is egészen jól halljuk.

Remélve, a szép szüretet békében töltjük már otthon, Nagyságos asszony kezeit csókolja az Isonzó völgyéből Kovács György cimbalmos tizedes, a 17. honvéd gyalogezred utászosztályban, 1915. július 17.

AZ UJ PIACI árjegyzék.

Székesfehérvár tanácsa — az ötdik piaci árjegyzéket most hozta nyilvánosságra, amely szerint a következő hétre az árak ezek lesznek:

Tej 1 liter	28 f.
Tejfel 1 liter	1 K 20 f.
Turó 1 kgr.	80 f.
Tojás 1 drb.	10 f.
Vaj 1 kgr.	4 K 50 f.
Gomba 1 liter	40 f.
Zöldbab kifejtve lit.	36 f.
Fejes káposzta 1 drb.	20 f.
Kelkáposzta 1 drb.	6 f.
Kalarábé 1 drb.	2 f.
Szt. Jánosretek 1 drb.	2 f.
Ó krumpli 1 kgr.	12 f.
Uj krumpli 1 kgr. 14 f. 1 mm	12 K.
Petrezselyem 1 csomó	3 f.
Vöröshagyma 1 kgr.	40 f.
Fokhagyma 1 kgr.	1 K — f.
egy csomó	6—8 f.
Sárgarépa 1 csomó	8 f.
Kajszinbarack	60 f.
Körte 1 kgr.	40 f.
Szt. Iváni alma	40 f.
Tök 1 drb.	12 f.
Uborka savanyítani	
10 drb.	20 f.
Zöldpaprika 6 drb.	20 f.
Gyenge tengeri 6 drb.	20 f.
Paradicsom 1 kgr.	24 f.
Csirke rántani egy pár egy kgr. alul	3—340 K
Sütni való csirke egy pár 1 kgr. felül	4—5 K.
Tyuk 1 drb.	300—400 K.
Kacsa sovány 1 kgr.	1 K 60 f.
Kacsa kövér 1 kgr.	1 K 50 f.
Liba sovány 1 kgr.	2 K — f.
Liba kövér 1 kgr.	3 K — f.
Tiszított kacsa, liba	3 K 50 f.
Kársz I. rendű	1 K 40 f.
Kársz II. rendű	90 f.
Kársz III. rendű	70 f.
Csuka 1 kgr.	2 K — f.
Balatoni Ónhal	2 K — f.
Kecsge	70 f.
Süllő	4 K — f.
Ponty	2 K — f.
Harcsa	2 K 60 f.

Ilyen a magyar katona.

Borzasztó a harctér, aminf a hazaérkezett sebesültek elmesélik. Az ember azt hiszi, hogy ott csak kétségbeesés, keserűség, fájdalom és az emberi élet minden nyomorsága van. Pedig nem úgy van. Van ott más is. Azok az írósközpontok, amelyek hazakerülnek onnan. Már sokat közöltünk belőlük, tudjuk tehát, hogy az ezer halál mellett, van ott páratlan hősiesség, jókedv, a magyar ember sok száz szép tulajdonsága, amelyek között kétségkívül az a legszébb, amelyről az alábbi levél beszél. Nem fűzünk hozzá semmi kommentárt, csak leadjuk a maga egészében. Minthogy esetleg egyesek költött dolognak gondolnák, hát részletesebben elmondjuk, hogy kiírta. Egy uradalmi cseléd-embernek a fia, aki mint szakaszvezető küzd a harctéren, Kovács Mihálynak hívják, a jó öreg Kovács Györgynek a fia, aki a somogygyeji Kőise-Csicstalos szolgálya Broczky földbírtokos újat, Sreter Istvánné alezredesné édes-átját.

Igy szól a levél: VI. 19-én.

Szeretett Kedves Szüleim! Hiszem, hogy sokat aggódnak értettk. Örökös izgalom és nyugtalanság az életük, pedig nagyon rosszul teszik kedves szüleim, hogy annyit nyugtalankodnak, hiszen nem mondom, hogy én nem vágyódom haza, hogyha lephintünk valami bokor tövébe vagy legtöbbször a lövő árófenekén küssé ha elszundikálók, azonnal otthonról árrólámodok, hogy vannak nékem otthol jó szüleim és a harcban két testvérem. No most menjünk tovább; csak egyet értek, hogy én hős lettem a hősök között és engemet is a hazaszeretlet hevit, sőt önököt is kedves szüleim, merthogy van három katona fiuk, akik a hazát védik. Mennyinél gazdagabb lehet az önk szíve, mint olyan szülő, akinek nincs most katonafia; ugyan többször a halálorka elénk mered: még a legnagyobb hős szíve is lázasan ver, hogyha rohamban vagyunk s a csaták tüze akadmadarai fejünk fölött susognak, ide bizony bátorság kell és erő, ami az isteni kegyelemből fakad! Imádkozzanak értem, hogy legyen erőm kötelességem teljesítéshez.

Bizony mikor a lövőárók fenekén fekszem, s fölöttem a srappellek pattognak, a puskagolyók süvitenek, elgondolom, hogy most igazán egyedül vagyokok. Nem segíthet rajtam semmiféle jóbarát, sem rokon, sem pénz. Minden pillanatban a halál kacsája villan meg nyakam körül; ameddig a szem ellát, senki nincs mellettem, akik velem együtt fekszenek a nedves lövészárokban. Hogyha harc nincs, mindenki a leveleirással, vagyis másféle magadolgáival van elfoglalva. Csak az Isten van velem és ezt érzem. Igen szeretném holléteimről önököt értesíteni és több féleről, de most a más akadályok nem engedik. De most már zárom levelem, mert sötétedik, összeülök bajtársaimmal Isten óttétké egy alatt; beszélünk az óttétké és

a napi történetekről és hogyha netalántan engem is érne elhunyt bajtársaim sofsa legyenek reá büszké, hogy maguknak is meghalt, vagyis odaadtak egy gyermeküket a hazáért. Isten áldása kísérje őket és legyenek nyugodtak, mint magyar hős szülőihez illik.

Ezt kívánja kedves szüleinek a távolból szerető fiuk

Mihály.

A moratórium megszüntetése is a bankoknak kedvez.

A kormány legújabb moratóriumi rendelete immár véglegesen rendezi az elhalasztott tartozások kiegyenlítését. Sorba fajtat az adósságok különböző fajait és mindegyikére megállapítja, hogy milyen időközben, részletekben kell azokat helyesen kiegyenlíteni. Ez a rendelet örvendetes bizonyossága annak, hogy a közzgazdasági életbe visszatér a biztosság és nyugalom érzése. Az üzleti élet iparban, kereskedelemben, mezőgazdaságban immár normálisnak folyik. Ez a rendelet hatalmas bizonyossága Magyarország gazdasági erejének. Ez az ország, mely egy esztendő alatt 2 és fél milliárdot adott a hadviselés céljaira, mely rengeteg vért, erőt, munkát áldozott, ime olyan erősen és szervezeten néz a további viszontagságok elébe, hogy már a moratórium kiméletére sincs szüksége. A kormány egyetlen kivételt tesz, mikor az összes elhalasztott tartozások fokozatos kiegyenlítését elrendeli, a takarékbetétek továbbra is véde maradnak. Teljesen értjük, ha egyes gyengébb vidéki pénzintézetek rá szorulnak erre a kiméletre. De hogy az összes pénzintézetek és nevezetesen a fővárosi nagybancok is részesüljenek ebben a privilégiumban, ez nehezen érthető, amikor tudjuk, hogy ezek az intézetek a háború alatt igen kitűnő üzleteket csináltak. Ez a kivétel azt bizonyítja, hogy a bankok nagy ügyességgel és sikerrel tudják megvédeni a maguk külön és nem éppen jogos érdekét. Van a rendeletnek egy másik intézkedése is, mely eltér a többitől. A váltótartozások behajtása tulságosan radikálisan történik. A még hátralévő 80 százalékból 40. százaléket novemberben kell megfizetni és a másik 40 százaléket egy év múlva. A kereskedelmi körökben ez a rendelkezés máris nagy nyugtalanságot keltett és mozgalmat indítottak, hogy a kormány ezen rendelkezésén utólagosan enyhítsen. A kereskedők főleg azon aggódnak, hogy a bankoknál viszeszámitolásra adott váltóik aláírói képek lesznek-e a tartozás teljes nyegven százalékát ilyen rövid idő alatt és ennyire készületlenül megfizetni, mert ha nem, ók kénytelenek lesznek ezeket a tartozásokat a sajátjukból megadni. Am ez az intézkedés is a bankok érdekében történik, akiknek kényelmesebb, ha a törlesztés nem részletesen, hanem egyszerre, vagy legfeljebb

két részletben történik. Ók igazán privilegizált helyzetben vannak. Tartozásait nem fizetik ki, ellenben követeléseiket ki-méletlenül behajtják.

Ezer hold a rokkant katonáknak.

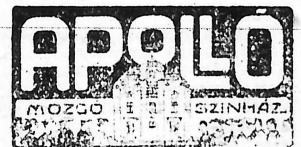
A kisenjői főhercegi uradalom haszonbérlet-részvényszerűsége igazgatósága Libits Adolf főhercegi jószágkormányzó elnökletével tartott igazgatósági ülésen elhatározta, hogy a társaság által bérlet kisenjői uradalomból 1000 katasztrális hold mezőgazdasági területet bocsát a háboruban megrokkant mezőgazdasági munkások rendelkezésére.

A társaság ezt az 1000 holdat, amely egyforma minőségű termő szántóföld, 100 egyenként 10 katasztrális holdas parcellára osztja fel és egy-egy telephelyet feles kezelésre 15 évi időtartamra kiad egy-egy oly családos mezőgazdasági munkásnak, aki a háború folytán oly mérvben rokkant meg, hogy alkalmazására többé nem számíthatna.

Minthogy természetesen egészen vagyontalan emberek jönnek számba, akik a gazdálkodás megindításához szükséges gazdasági felszerelés és a lakóház építéséhez szükséges építési anyag felett sem rendelkeznek, ennél fogva a társaság a lakóház és istálló megépítéséhez felszerelést és minden egyes telepesnek két tehent enged át, úgy, hogy a 15 év elteltével az átengedett felszerelés tulajdonjoga is a telepesre száll át.

Az ezen jelentékeny befektetéshez szükséges tőkét mint a háború által okozott nyomor enyhítésére szolgáló adományt a Magyar Telepítő és Parceláló Részvénytársaság bocsájta a haszonbérlet részvénytársaság rendelkezésére.

Kréme de lactaine saját némben páratlan hatású arcbőrsejtítő, finomított készítmény, ezen tekintelmel teljesen ártalmatlan, a bőrt egyszerű használat után bársny pu, hává teszi, pattanásokat, szőpökletfoltokat gyorsan elmulasztja. Kapható Szűcs Róbert Magyar Korona győszertárban Kossuth utca sarkán. Ára 1 kor. 20 fillér.

Ma, szerdán szünet.

Csütörtökön, aug. 5-én:
WANDA TREUMANN és
VIGYO LARSEN főszereplésével

Fehér fátöl - fekete fátöl
dráma 4. felvonásban.

HIREK.

Napló.

Hadmentes. Ha nem is meg-szégényítő, de nem is olyan álla-potot fed ez az egyszerű igénytelen szó, mintha azzal kérkedni, sőt reklámot csapni illő cselekedet volna. Már pedig bizonyos körökben szinte állandó tányát vert ez a szó, mely a háború alatt kisebb-nagyobb káriert jelentett azok számára, akik ügyes kilincseléssel a hadban állók helyét iparkodnak betölteni. Az állás keresők százaí és ezrei ren-desen azzal vezetik be kérelmüket, hogy hadmentesek; a hirdetések szegében unos-unaltan találko-zunk azzal a kikötéssel, hogy a folyamodók hadmentesek legyenek. Valósággal boszantó a hadmentesek körüli ügy most, amikor a háború rokkant hőseiről való gondoskodás a nemzet összességé-nek legszentebb kötelessége. A hadmentesek toladók ajánlati-k helyett hozzuk állandó gyámkorlat-ba, hogy megüresedett bárminemű állásra legelső sorban megrokkant, de még munkakepes férfiakat alkalmaz-zunk, csak ilyenek hiányában lépjenek elő a hadmentesek.

A rokkant katonakért. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök az egyházmegye területén augusztus 8-ra a megyeilkolt trónörököspar emlékére ünne-pélyes istentiszteletet rendelt. el, amely alkalommal a rokkant katonák számára gyűjenek. A székesegyházban, a megyéspüspök távolléte miatt a szent mi-sét Mayer Károly prelátnus ka-nonok fogja végezni fényes se-gédlettel.

Kitüntetés. Janik László 13. huszárezredbeli főhadnagy, Sebestyén István 10. huszárezredbeli tart. hadnagy és dr. Pauntz Ernő 17. honvéddal-gyalog-ezredbeli tart. főorvost a Sig-num Laudisus tüntették ki.

A város lovagszobrá. Székesfehérvár lovagszobrá ügyé-be a végrehajtóbizottság leg-közelebb ülést tart.

Megbízás. A földmivélés-ügyi miniszter báró Fiath Pálnak a sífokai tárfulánál betöltött miniszteri biztosi műkö-dését a következő két évre meghosszabbította.

Ovodagyűlés. A székesfehérvári belvárosi kisdodovőgyesület f. hó 1-én tartotta évi rendes közgyűlé-sét Kisteleki István egyesületi alelnök elnökölete mellett, melyen az alapító és rendes tagok igen szép számmal jelentek meg. Az 1914. évben az ovodát látogató gyermekek száma 115 volt, kik után 364 kor. óvodíj folyt be. Az egyesület tagjainak száma: 101 alapító és 42 rendes tag. A harcban elesett katonák árvaí javára 1914. dec. 21-én karácsonyi ünnepély tartatott. Az óvodó buzgalmát nemcsak a szépen sikerült ünnepély dicséri, hanem a 109 K 60 fill. tisztá jóvődelem is, mely a szegény árvaí könnyeit törli le részben. Az egyesület szerény anyagi körülményeihez képest 1000 koronát jegyezi 6. százalékos hadikölcsönre.

Sebesültek érkeztek. Kedden délután 556 sebesült érkezett a székesfehérvári hadikórházba az észeki harctérről.

Gabonaeladás. A belügymi-niszter értesítette a várost, hogy a vármegye területéről szabad a gabonát a piacra hozni elárusi-tásra.

Csepülő és arató géptulajdonosok figyelmébe ajánljuk, hogy a Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamarától vett értesítés alapján ott több oly lokomobil és csepülőgép kezelői vizsgát tett fiatal gépész van nyilvántartva, kik hajlandók a csepülő és aratósi, időre mint gép-kezelők munkába lépni. Akiknek tehát szükségesük van gépkezelőkre, azok forduljanak a Kereskedelmi és Iparkamarához Marosvásárhelyen.

Köszönetnyilvánítás. Mindazok-nak, akik szeretet fétjém elhunytá alkalmával részvétüket kifejezték, a temetésen megjelentek, vagy mely-séges bánatunkban bármimódon résztvettek. hálás köszönetemet fe-jezem ki. Özv. Szabó Ferencné és gyermekei.

Az orosz és magyar katonasírok. A háború legszomorúabb néma emlékei a hősi halállal kimul-taknak harctéri sírjai. Most már a mi hőseink maguk mögött hagyták az oroszoktól megszállott vidékeket és szembeötölő módon látják, hogy milyen az oroszok által készített sír. Nálunk ahány sír, annyi művé-szete van a csinoságnak, kellemnek. Még az orosz halottak sírjait is fölcinosították, a lehető legművé-szibb faragás fakeresztekkel jelölték meg az alattuk nyugvókat, sőt igen gyakran ezeket felirattal látták el. Az oroszok által készített sírok más milyenek. A sírhalmom nincs virág, nincs gepszegély, csak a barna föld sötétlik. Amit a fúto szellő reá dob, vagy a természet hamarjában növel, az az orosz sír egész dísz-e. Az oroszoknál ugy látszik nemcsak az élő, de a hős halott katoná is keveset számít.

A születések apadásá. A háború nemcsak a harctéren apasztja a nemzet erejét, hanem itthon a családi élet rendes folya-matát is megakasztja. Ott a jelent, itt a jövőt apasztja. Érdekes pl. a születések számában való kisebbede-s. A legnépesebb városrészi 'e-hérvártort a felsőváros, ahol ja nemzet fenntartó eleme, a földmivés nép, átlagos statisztika alapján a hét gyermekrendszer alapján áll. Itt a háború folytán hónapról hó-napra kevesebb a születések száma. Egy kis összehasonlítást a mult és jelen között a következő kü-lömbösséget mutatja:

születet	1914-ben	1915-ben
januárban	47	38
februárban	38	27
márciusban	42	39
áprilisban	39	40
májusban	41	27
juniusban	36	18
juliusban	33	20
	276	209

Erdekes ezzel szemben a halaló-zások száma: az első hét hónapban 126, az idén 197 halt meg — nem számítva a harctéren elesetteket.

Felmondták a javadalmi hivatalbérhelyiségét. A város javadalmi hivatala eddig a ferencendik há-zában volt elhelyezve. A város, ezen bérletet most felmondta, s a jva-dalmi hivatalt a saját házában helye-ri el. Ezáltal 640 koronát taka-ritunk meg.

Vizsgálat a vízműtelepen. Kedden délután egy vegyes bizottság megtekintette a vízműtelepet, hogy a vízműtelepen eszközölendő nagyobb munkálatokat előkészítse.

Nem koleras. Fleischer Kur, 35. gyalogezredbeli önkéntes kolera-nyanus tünetek megbetegedett. A bakteriologiai megallapította, hogy Fleischer nem koleras.

GÉPSZIJ legjobb minőségben kapható Langráf Gábor és Fia bórkereskedésében Jókai-utca 8. Naponta postai szét-küldés. Telefon 100.

PIUMEI kávébehozatal SZÉKESFEHÉRVÁR (BARÁTOROK ÉPÜLETE) ::

Pörkölt kávékeverékei utol-érhetetlenek! Saját villamos kávénagyörköldéi! Telefon 250.

Az APOLLÓBAN
pénteken és szombaton
Kovács Lilli
és
Bátori Béla
felléptével
A paradicsom.
Jegyek előre válthatók.

Iskoláink élete a világ-háborus tanévben.

A felsőkereskedelmi iskola értesítője.
(Folytatás.)

A statisztika főbb adatai a kö-vetkezők: Beiratkozott 118 tanuló, 9-el kevesebb mint a mult évben. Ezek közül 34 a felső, 34 a kö-zépső és 50 az alsó osztályba irat-koztak be. Évvégi vizsgálatot tett 112 tanuló. Vállásra nézve rom. kath. 47, ref. 6, ág. ev. 3, izr. 56. Érdekes, hogy a tanulók közül 52 helybeli és 60 vidéki. Nagyon alapos és mintaszert kimutatást: t-lá-lunk az egyes osztályok tanulmá-nyi előmeneteléről szerkesztett ki-mutatásokban. Ezek szerint jeles rendű az I. osztálynak 0% a, a II. osztálynak 0% a, és a III. osztálynak 6% a: elégtelen az I. oszt. 28%-a, a II. oszt. 28%-a és a III. oszt. 0%. Az érettségi vizsgálatra je-lentkezett 37 tanuló közül 2 jeles-en felelt meg. Az intézet általá-nos tanulmányi állapota gyenge, kö-zepes (2,62), figyelemi állapota me-gfelelő (1,58). A tanulók olvasási kedvét jellemzi, hogy mindegyik olvasott és pedig 1 tanuló átlag 16 művet. Az értesítő statisztikai ki-mutatásai világosak és szásztertek

s több intézetnek is mintául szol-gálhatnak.

A felsőkereskedelmi iskola érte-sítőjében mint függelékét találjuk, a kereskedelmi társulat által fen-tartott állami és városilag se-gélyezett kereskedő inasiskola érte-sítőjét. Az értesítőt Vértés József igazgató közli. Az intézet tanár-testülete 1 igazgató 4 tanár és négy hitoktatóból áll. Az intézetbe 96 növendék iratkozott be. Míht hogy a kereskedők és kereskedő segédek nagy része hadvabonult, az igazgatók és a mulasztókkal szemben kénytelen volt a legeny-hébben eljárni. A tanítás azért ren-desen folyt egészen június 5-éig. A tanítási idő most is a délutáni órákban volt.

A vizsgálatok június 8-án vég-ződtek, a bizonyítványokat pedig június 17-én osztották ki.

Az igazgató jelentés szerint kö-molyabb megbetegedés nem fordult elő, a tanulók viselete kifogásra nem adott okot.

A beiratkozott 96 tanuló közül 28 tanuló maradt ki az év folya-mán. Az iskolával kapcsolatos ina-sothont ez évben nem nyitották meg.

P-p.

Telefon 233. — Telefon 233.

Szerdán és csütörtökön,
augusztus hó 4 és 5 én:

Szenzációs ujdonság!
Egy csunya asszony
REGENYE.

Szomorú asszonyi történet.
3 felvonásban.

Fényes pótműsor, közte.
Az olasz lovasság.
Aktualitás.

APRÓHIRDETÉSEK.

Eladó 750 liter öreghegyi ubor. Bővebbet Olaj-utca 7. szám alatt.

Ha családnyra van szükség, forduljon a Kath. Háziaszónyok Országos Szövetségének székesfe-hérvári egyletéhez. (Pirosalma u. 6.)

5 darab 7—10 literes boroshordó eladó. Cim-a kiadóhivatalban.

Egy jó házból való fiú tanulónak felvételik Gebauer Testvérek bode-gáiban. Kossuth-utca.

Kitűnő hangu koncert zongora, (elsőrendű gyártmány) eladó. Tá-vida u. 21.

Gyermekek, női és férfi-sandalk. Vászón és bőrcipők.

Szalma- és vászonkalapok.

Nagy választékban kaphatók

Kováts Antal ur-ri, női-divat kereskedésében.